

مجموعه مقالات دومین کنفرانس

همبستگی اسلامی،
مشکلات و راه حل ها

و مجموعه مقالات

همایش گروزی

ترجمه و تلخیص: جعفر آریانی

جمعی از نویسندگان

سرشناسه	:	کنفرانس جهان اسلام «بررسی مشکلات و راه حل ها» (دومین: ۱۳۹۰=۲۰۱۱: مکه)
عنوان و نام پدیدآور	:	مجموعه مقالات دومین کنفرانس همبستگی اسلامی، مشکلات و راه حل ها و مجموعه مقالات همایش گروزی / مولف جمعی از نویسندگان؛ ترجمه و تلخیص جعفر آریانی.
مشخصات نشر	:	تهران: نشر مشعر، ۱۳۹۸.
مشخصات ظاهری	:	۳۱۶ ص.
شابک	:	۹۷۸-۹۶۴-۵۴۰-۸۵۱-۸
وضعیت فهرست نویسی	:	فیفا.
موضوع	:	وحدت اسلامی - کنگره ها
موضوع	:	Islam -- Unity-- Congresses
موضوع	:	همبستگی - جنبه های مذهبی -- اسلام
موضوع	:	Solidarity -- Religious aspects -- Islam
موضوع	:	همبستگی - کنگره ها
موضوع	:	Solidarity -- Congresses
شناسه افزوده	:	آریانی، جعفر، ۱۳۴۱، مترجم
شناسه افزوده	:	کنفرانس گروزی (۱۳۹۵=۲۰۱۶: چین)
رده بندی کنگره	:	۲۳/۵
رده بندی دیویی	:	۲۹۷ / ۴۸۲
شماره کتابشناسی ملی	:	۵۷۱۶۸۳۹

مجموعه مقالات دومین کنفرانس همبستگی اسلامی

مشکلات و راه حل ها و مجموعه مقالات همایش گروزی

تألیف:	جمعی از نویسندگان
ترجمه و تلخیص:	جعفر آریانی
تدوین:	پژوهشکده حج و زیارت
ناشر:	مؤسسه فرهنگی هنری مشعر
نوبت چاپ:	اول - پاییز ۱۳۹۸
شمارگان:	۵۰۰ نسخه
بها:	۲۷۰،۰۰۰ ریال

ISBN: ۹۷۸-۹۶۴-۵۴۰-۸۵۱-۸

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۵۴۰-۸۵۱-۸

پایگاه اطلاع رسانی پژوهشکده حج و زیارت:

<http://hzrc.ac.ir>

فهرست

درباچه.....	۹
مقدمه.....	۱۱
فصل اول: مقالات کنفرانس همبستگی اسلامی	
برتری قانونگذاری اسلام و تأثیر آن در همبستگی.....	۱۷
سازمان‌های اسلامی در فضای سازمان‌های متعدد، جهانی.....	۲۳
مشکلات اختلاف، افتراق و تحزب و راه حل اسلام.....	۳۰
همبستگی اسلامی در بحران‌ها و حوادث تلخ.....	۳۷
رویکردهای فرهنگی در جهان اسلام.....	۴۴
فرهنگ اسلامی؛ عوامل، موانع و چاره‌ها.....	۵۰
ریشه‌های فکری امت وسط.....	۵۶
رسانه و فرهنگ و چالش‌های پیش رو.....	۶۲
همبستگی اسلامی در صحنه سیاسی.....	۶۹
همبستگی اسلامی در صحنه اقتصادی.....	۷۴
همبستگی اسلامی در صحنه تبلیغ و رسانه.....	۸۲
واقعیت امت و ضرورت همبستگی.....	۸۶

قوانین همبستگی اسلامی.....	۹۲
پروژه نهضت اسلامی آینده همبستگی و نقش علما در آن.....	۹۸
تعصب و افراطی‌گری مذهبی.....	۱۰۲
به کارگیری ابزارهای بین‌المللی برای حمایت از هویت فرهنگی اقلیت‌های مسلمان در تهاجم فرهنگی...۱۰۸	
ارتباط فرهنگی بین مردم و جوامع اسلامی (معماری اسلامی به عنوان نمونه).....	۱۱۵
تهاجم فرهنگی و شکست روان‌شناختی.....	۱۲۰
امنیت فرهنگی اسلامی و ایدئولوژی ارتباطات جدید.....	۱۲۷
جهت‌گیری‌های فرهنگی در جهان اسلام (نیجریه به عنوان نمونه).....	۱۳۳
ارتباط فرهنگ اسلامی با فرهنگ‌های دیگر.....	۱۴۱
همبستگی در دو حوزه علمی و اجتماعی.....	۱۴۶
غیبت فرهنگ واحد امت.....	۱۵۰
درباره ارتباط و گفت‌وگو با جهان خارج.....	۱۵۷
طرح تأسیس هیئت داوران و صلح.....	۱۶۱
قضیه فلسطین و یهودی‌سازی قدس و جدا کردن آن از جهان اسلام.....	۱۶۴
طرح میثاق همبستگی اسلامی (پایه‌ها، ویژگی‌ها و مضامین).....	۱۷۱
میثاق همبستگی اسلامی.....	۱۷۶
راه‌ها و روش‌های ارتباط و گفت‌وگو با مؤسسات جهان خارج.....	۱۸۱
فرهنگ اسلامی در مواجهه با تهاجم فرهنگی عصر جدید.....	۱۸۸
همبستگی یک واجب شرعی و ضرورت تمدنی.....	۱۹۵
همکاری در توانمندسازی و مهارت‌آموزی مبلغان.....	۲۰۲
رسالت‌های همبستگی اسلامی.....	۲۰۶
اتفاق استراتژیک قضیه فلسطین (مذاکرات به کجا می‌انجامد؟).....	۲۱۰
فرهنگ و رسانه در جهان اسلام (واقعیت و چالش‌ها).....	۲۱۸
طرح میثاق همبستگی اسلامی.....	۲۲۵

فهرست ۷

فرهنگ و تکنولوژی ارتباطات جدید.....	۲۳۰
عصیت و فرقه‌گرایی کینه‌توزانه.....	۲۳۳
اقلیت‌ها و همبستگی اسلامی.....	۲۴۰
نقش زنان و جوانان در همبستگی.....	۲۴۵
تحولات جدید در وضعیت عربی.....	۲۵۲
چالش سیاسی.....	۲۵۸
تأسیس هیأت داوران و صلح.....	۲۶۳
بیانیه پایانی زمین کنفرانس جهان اسلام؛ مشکلات و راه‌حل‌ها با موضوع همبستگی اسلامی.....	۲۷۰
تصاویر.....	۲۷۸

فصل دوم: همایش گروزی

مذاهب چهارگانه اهل سنت و جماعت و سواد اعظم در امت اسلامی.....	۲۸۵
اشاعره و ماتریدیه سواد اعظم.....	۲۹۲
اهمیت مذهب فقهی در اجرای کامل احکام شرع و بیان ضعف لامذهبی.....	۲۹۷
بیان و توصیف منهج اعتقادی، فقهی و سلوکی اهل سنت و جماعت.....	۳۰۵
تصاویر.....	۳۱۲

مقدمه

با بررسی مقالات دومین کنفرانس جهان اسلام: مشکلات و راه‌حل‌ها با موضوع همبستگی اسلامی» نکاتی به عنوان مقدمه یادآور می‌شود:

نکات کلی:

پایین بودن سطح عمومی مقالات به جز چند مقاله. واقعیت این است که جمهوری اسلام - در موضوع همبستگی اسلامی از جهت نظام مسائل و ادبیات جلوتر از سایر کشورهاست. کافی است مقالات مجمع تقریب با این مقالات مقایسه شود.

در هیچ یک از مقالات به عوامل سیاسی و موانع سیاسی در کنار جهان اسلام مانند: عملکرد حاکمان، نظام سلطه و استعمار اشاره نشده است.

رویکردهای سلفی در مواجهه با مسائل معاصر سیاسی اجتماعی - مانند بشر در برخی مقالات مشاهده می‌شود. این رویکردها در تعامل با مسائل سیاسی و اجتماعی رویکردی جمودگرایانه و طردگونه دارند.

در برخی مقالات رویکردها و مطالبی در راستای سیاست‌ها و موضع‌گیری‌های بین‌المللی جمهوری اسلامی ایران آمده بود؛ مانند مقاله «قضیه فلسطین و یهودی‌سازی قدس» و مقاله «افق استراتژیک قضیه فلسطین».

نکات قابل تأمل

در برخی مقالات نکاتی مطرح شده است که می‌تواند به عنوان شبهه یا مواردی که لازم است پاسخ داده شود، مورد توجه قرار گیرد.

۱. مقالات همایش گروزی و برخی از مقالات کنفرانس همبستگی اسلامی (مکه) بیشتر در مورد ایجاد همبستگی در اهل سنت است. مفهوم این راهبرد کلی این است که شیعه یکی از فرق اسلامی نیست و اساساً موضوع همبستگی قرار نمی‌گیرد. بنابراین شیعه تخصصاً و ریختاً همگرایی خارج می‌شود.

در این شرایط لازم است شیعه به عنوان یکی از فرق اسلامی تبیین شود.

۲. شیعیان هرواره را معض این اتهام بوده‌اند که چون در اقلیت هستند بر موضوعاتی مثل تقرب تأکید دارند. از آن‌جا که حالات ضعف و اقلیت درآیند. به عبارت دیگر اهل سنت می‌گویند ما نیازی به تقرب نداریم. این مقالات خط بطلانی بر این نظریات بود و تأیید نظر شیعه که همه چهار اسلام باید با هم متحد باشند و وحدت نیاز همه جهان اسلام و همه فرق اسلامی است؛ چه شیعه و چه سنی. همچنین این طور نیست که فقط ما شیعیان تقرب را مطرح می‌کنیم؛ بلکه اهل سنت نیز آن را مطرح می‌کنند.

۳. بحث سواد اعظم یکی از مهم‌ترین مبانی اهل سنت در تبیین اختلافات است که در چندین مقاله همایش گروزی مطرح شده بود. این موضوع باید مورد شواهد:

- موضوع سواد اعظم چه مبنای دینی و عقلی دارد؟

- مبنای قرآنی سواد اعظم چیست؟

- تطبیق سواد اعظم بر اهل سنت بر چه ملاکی است؟

۴. در برخی از مقالات بر عربی بودن هویت اسلامی تأکید شده به طوری که جهان اسلامی و جهان عرب یکی انگاشته شده است؛ مثلاً در مقاله «فرهنگ اسلامی؛ عوامل، موانع و چاره‌ها» برای فرهنگ اسلامی چهار رکن مطرح شده است که یکی از آنها عرب بودن است. (سه رکن دیگر: دین اسلام، تاریخ اسلام و ارزش‌ها)

۵. تصوف به عنوان یکی از گرایش‌های همسو با تشیع در میان اهل سنت مطرح بوده است

که نقش مهمی در تقابل با گرایش‌های وهابی سلفی داشته است. اهل سنت و حتی گرایش‌های سلفی همواره به دنبال این بوده‌اند که صوفیان را از شیعه دور کنند. برخی از مقالات این مجموعه به دنبال تبیین اشتراکات و همگرایی جریان‌های تصوف و اهل سنت است.

ایده‌ها

بعد از مطالعه مقالات برخی از ایده‌های جدید در بررسی ابعاد همگرایی اسلامی که تا به حال به آنها کمتر پرداخته شده می‌تواند در دستور کار قرار گیرد:

۱. تأثیر تعصب بر همگرایی (بررسی جامعه‌شناسی)
۲. امکان و چگونگی ابعاد فقهی همگرایی (امکان و چگونگی همگرایی فقهی)
۳. ابعاد رسانه‌ای همگرایی اسلامی (بایسته‌ها، ظرفیت‌ها و موانع رسانه‌ای همگرایی اسلامی)
۴. آینده‌پژوهی همگرایی جهان اسلام
۵. ظرفیت اسلام‌هراسی در همبستگی جهان اسلام
۶. ظرفیت و جایگاه فلسطین در همبستگی جهان اسلام
۷. بررسی همبستگی اسلامی با رویکرد علمی
۸. ظرفیت‌های بین‌المللی گفت‌وگوی تمدن‌ها در همبستگی اسلامی
۹. عصر ارتباطات و همبستگی اسلامی
۱۰. آموزش بین‌الملل اسلامی و همبستگی اسلامی
۱۱. تعاملات علمی - پژوهشی مشترک (بین‌الملل) جهان اسلام و همبستگی اسلامی
۱۲. همگرایی نخبگانی و همگرایی جهان اسلام
۱۳. ایجاد ارتش اسلامی (ناتوی اسلامی)
۱۴. ایجاد صندوق همیاری اسلامی
۱۵. تهاجم فرهنگی غرب و همگرایی جهان اسلام (تلاش مسلمانان برای امنیت فرهنگی در مقابل تهاجم فرهنگی چه تأثیر و ظرفیتی در همبستگی اسلامی دارد؟)
۱۶. مشارکت در حل منازعات با کشورهای غیراسلامی و تأثیر آن در همبستگی اسلامی
۱۷. تأثیر جهانی‌سازی بر همگرایی جهان اسلام (رویکرد فرهنگی) و راهبردهای مقابله با آن.

۱۴ مجموعه مقالات دومین کنفرانس همبستگی اسلامی... و همایش گروزی

۱۸. مبانی اقتصادی همگرایی

۱۹. بررسی ایده وحدت حکمرانی در همگرایی اسلامی

۲۰. تقویت همگرایی اسلامی و کمک‌رسانی در بحران‌ها و حوادث تلخ

۲۱. همبستگی جهان اسلام و تدوین قانون یکسان و فراگیر براساس اصول اسلامی و

فقه اجتهادی

۲۲. همگرایی جهان اسلام از دید حقوق بین‌الملل

۲۳. ظرفیت سازمان‌های بین‌المللی در همگرایی در جهان اسلام

محسن محمدی

www.ketab.ir